Prvo poglavlje

Jovan pritiska prekidač. Soba bez prozora stresa se od belih bleskova svetlosti. Stežući u šaci dršku kutije s priborom za čišćenje, naslanja se na čvrst dovratak. Fluorescentna cev zatreperi poslednji put, ali Jovan još trepće. Dugi trenuci prolaze bez ikakvog pokreta. Fluo cev nad njim ispušta statičko cvrčanje i svetlost bezmalo neprimetno sevne. On još jednom trepne i usmeri pažnju na njen izvor. Moraće uskoro da zameni cev.

Minut ranije, u mraku bolničke sobe za pregled, sjajna crvena slova kezila su se kroz polomljene lobanje – žrtve saobraćajne nesreće koja je odnela tri života. Rendgenski snimci bili su zalepljeni za stakla negatoskopa, osvetljenih kutija za gledanje rendgenskih snimaka, i neće mu biti lako da ukloni plastiku. Moraće da potopi stakla u neki rastvor. **Crna / Trojanska / Buva**. To su reči na naličju tri rendgenska snimka. Jovan se pita zašto fluorescentna cev nije skinuta s tavanice. Grafit je efektniji kad nema drugog osvetljenja. Možda vandalova misao nije dobacivala tako daleko.

Gospodin Rendgen ulazi u sobu kad Jovan počne da skida stakla sa negatoskopa. S njim je ovog jutra direktor bolnice, pa Rendgen niti zviždući niti pevuši svoju omiljenu pesmu. Direktor se obraća Jovanu kao da ga prvi put vidi.

„Molim vas, nemojte ni slučajno oštetiti staklo dok ga čistite."

„Nema problema“, kaže Jovan.

„Molim vas, pazite da ne okrnjite staklo.“

„Nema problema.“

„Nemojte ga izgrebati.“

„Nema problema.“

„Molim vas“, kaže ponovo i izađe.

Gospodin Rendgen nečujno ustima uobličuje „molim vas“ čim direktoru vidi leđa i namiguje gužvajući celo lice. „Obrati pažnju kako 'molim vas' može zvučati uvredljivije od svake ružne reči.“ G. Rendgen ima ime, ali više voli da se predstavlja kao g. Rendgen jer mu to zvuči kao ime junaka iz stripa. Smišlja takve nadimke za mnoge ljude u bolnici.

„Direktor je ljut“, kaže Jovan sipajući vrelu vodu i deterdžent u široku kantu. „Ne zbog stakla. Želi da grafiti prestanu a uvek dođe novi. Možda i ja ljut.“

„Ti nisi ljut.“ G. Rendgen odlazi do svog radnog stola i kompjutera, naginje se nad njim i klikće mišem. „Bar ne izgledaš kao da si ljut“, kaže preko ramena.

„Gubi mi vreme“, kaže mu Jovan.

„Druže, gledaj svet na određen način i videćeš samo gubitak.“ Iz štampača počinje da klizi papir. G. Rendgen odlazi do njega i uzima odštampane stranice – fotografije negatoskopa koje je snimio kad je zatekao vandalizam. Stavlja ih u plavu plastičnu kovertu i kreće ka vratima.

„Dovi gen ja, Džo“, kaže pre nego što ode.

„Doviđenja“, kaže Jovan i vraća se beloj peni i staklu u njoj. Neko vreme uspeva da ne misli ni na ništa dugo do na to da ne izgrebe i ne okrnji stakla.

Ako sam bio spran, ako me je sunce izbelelo sve dok moj tekst nije postao jedva vidljiv kao sliv vena pod tvojom zarumenjenom kožom, ako sam bio udahnut i izdahnut,

ako sam nestao u šapatu i ispario s mišlju koju si upravo zaboravila i ako sam bio težak koliko i reč ljubav na tvom jeziku.

Jovan je bio pesnik u Jugoslaviji kad je to još bila zemlja. Dve zbirke njegove poezije našle su put do polica u bibliotekama i knjižarama. Veruje da je izgorela većina papira na kom su bile odštampane njegove pesme. Nikad nije imao naročito pamćenje i nijednu od njih nije znao napamet. U Australiji nikad ne poverava reči papiru. Zatiče sebe kako se priseća fraza, nekih starih, nekih novih, i neprestano ih premotava u glavi.

Mnogi zaposleni u bolnici govore Jovanu kao da su njegove spore, sirove reči posledica oštećenja mozga. Kad pokušavaju da izgovore njegovo ime, oni postaju retardirani: „Džo... Dža. Dža-va. Uh, jebiga, zvaćemo te Džo."

„Što je teško reći Yo-vahn? Jovan. Svi zvuci imaju u engleskom", kaže zubarki koju kreše od božićnog opijanja pre mesec dana.

Ona kaže: „Koješta, Džo. Kô da je to važno."

„Meni jeste. Mrzim jebeno 'Džo'."

„Mene zovu Tami. To je ime za mačku, pobogu. Na šta se ti žališ?"

„Onda onaj gospodin... Rendgen. Uvek peva kad me vidi. Džimija Hendriksa. *Hej, Džo. Gde se ideš s briskom u ruci.*" Čeka. „A sad se ti smeješ."

„Pa smešno je", kaže ona.

„Šta je smešno?"

„Tvoje pevanje, pod jedan. A onda i rusvaj koji praviš od engleskog jezika. *Gde se ideš...*" Ponovo prasne u smeh.

„Peva stalno. Može bude smešno sto puta?"

„Da vidimo. Otpevaj mi još jednom."

Dok se Jovan sprema da ode iz njene kancelarije, kaže mu da se više neće viđati. Kaže to svaki put otkad su započeli to što ona nikad ne zove veza. Možda švaleracija. Ne, nije čak ni to. Teško da je išta. Udata je za advokata koji uvek radi, čak i kad su naizgled sami kod kuće. Pravo je uvek s njima. Ono je njegova vera, zaključila je. Zbog te vere je čedan kad je kod kuće s Tami.

Nije važno, jer je Jovan oženjen Suzanom. Njegova žena ne može više da spava s njim. Suzana želi da on nađe nužno olakšanje. Tako to ona zove. Možda o tome razmišlja kao o biološkom postupku, nekakvoj elementarnoj proceduri koja se obavlja u njegovoj bolnici. Njen uslov je da ljubavnica bude udata. Tako je šansa da Suzana izgubi muža manja. Jovan, s druge strane, zna da je već izgubio svoju ženu, mada to nema nikakve veze s Tami.

Jovan kaže Australijanki da ga još boli zub; da li bi mu učinila uslugu pošto je zubarka? Tami se smeje jer misli da se on šali. Jovan oseća bol u vilici još od srpskog Božića. Kaže joj to kad god se vide i ne zna zašto ne može da je uveri.

Bila je strašna bela zima u tvojoj krvi, i bila su sva naša proleća i jeseni i deca u dugim nasmejanim letima što se nikad neće završiti, iako sad, kad sklopimo oči, vidimo belo prostranstvo i kroz zveket se sve teže čuje lupanje naših zapuštenih, zarđalih, oronulih srca.

Jovan čisti grafit sa zida na hladnom bolničkom stepeništu. Misli mu se nikad ne vide na licu. Ako ga pogledaš, pomislićeš da u njemu nema ničeg osim napora da sastruže farbu s betonskog zida. Možda mu zato Tami ne veruje. Ne vidi bol kad joj on kaže da ga oseća u zubima.